

ikdienas pārtraukumus summēt un pārceļt izmantošanai nedēļas beigās. Atbilstoši DL 6.pantam pat vienošanās ar darba devēju par šādu rīcību nebūtu spēkā, jo tā pasliktina darbinieka tiesisko stāvokli.

Ja darbiniekam nepieciešams piektdienā beigt darbu ātrāk, lai apmeklētu ārstu, šādā situācijā izmantojams DL 131.panta 2.daļā ietvertais regulējums. Proti,

§ *ja dienas darba laiks kādā no nedēļas darba dienām ir īsāks par normālo dienas darba laiku, citā nedēļas darba dienā normālo dienas darba laiku var pagarināt, bet ne vairāk kā par vienu stundu. Šādā gadījumā jāievēro noteikumi par nedēļas darba laika ilgumu*

Tas nozīmē, ka darbinieks ar darba devēju var vienoties, ka no pirmdienas līdz ceturtdienai darbinieks strādās katru dienu 9 stundas, savukārt, piektdienā 4 stundas. Tādējādi darbiniekam nedēļas laikā neveidosies virsstundas un piektdienā viņš varēs beigt darba dienu ātrāk. Svarīgi ņemt vērā, ka arī šādā gadījumā darbiniekam tāpat ir jānodrošina ikdienas pārtraukumi darbā.

Savukārt, ja darbiniece ir grūtniece, tad atbilstoši DL 147.pantam darba devējs nodrošina iespēju grūtniecei atstāt darba vietu, lai veiktu veselības pārbaudi pirmsdzemdību periodā, ja šādu pārbaudi nav iespējams veikt ārpus darba laika.

DALĪBNIKES AIZIET, DIVIDENDES PALIEK

Viens no trim sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībniekiem ir nolēmis pārdot savas daļas pārējiem diviem dalībniekiem. Sabiedrībai par iepriekšējiem gadiem ir uzkrāta nesadalīta peļņa. Vai iespējams sadalīt peļņu proporcionāli daļu skaitam, bet faktiski aprēķināt un izmaksāt dividendes tikai šim vienam dalībniekam, pārējo peļņas daļu atstājot nesadalītu?

KASPARS OLŠEVSKIS,

SIA "ZAB Ellex Kļaviņš", zvērināta advokāta palīgs

Saskaņā ar Komerclikuma (KL) 161.panta 1.daļu dividendes no nesadalītās peļņas nosaka ar dalībnieku sapulces

lēmumu. Atbilstoši Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 28.aprīļa spriedumam lietā C27107114 no dalībnieku sapulces lēmuma pieņemšanas brīža sabiedrībai pret dalībnieku izveidojas parādsaistības noteikto dividendžu apmērā un sabiedrībai ir pienākums tās izmaksāt bez nepamatotas kavēšanās. Sabiedrība nedrīkst nepamatoti kavēt dividendžu izmaksu pēc tam, kad tās ir noteiktas.

Ja dividendžu izmaksu kavē pats dalībnieks (piemēram, nenorāda bankas kontu), tad saskaņā ar KL 161.panta 6.daļu dividendes ir jāizmaksā (jāizņem) 10 gadu laikā no dalībnieku sapulces lēmuma par to noteikšanu. Ja dalībnieka vainas dēļ sabiedrība 10 gadu laikā nav varējusi izmaksāt noteiktās dividendes, tās pāriet sabiedrības īpašumā.

Ja dalībnieku sapulce nolemj sadalīt dividendes proporcionāli dalībniekiem piederošo daļu skaitam, tad atbilstoši KL 161.panta 2.daļai dividendes jāizmaksā visiem dalībniekiem proporcionāli un vienlaikus. Saskaņā ar KL 161.panta 7.daļu dalībnieku sapulces lēmums, ar kuru noteiktās dividendes atstājamās sabiedrības rīcībā kaut uz laiku, nav spēkā. Līdz ar to dalībnieku sapulce nevar pieņemt spēkā esošu lēmumu, ka dividendes šobrīd izmaksājamās tikai aizejošajam dalībniekam, bet pārējiem – vēlāk. Turklāt šāda pieeja nešķiet lietderīga arī no grāmatvedības un tiesiskā viedokļa, jo no dividendžu noteikšanas brīža nesadalītā peļņa attiecīgajā apmērā kļūst par sadalītu peļņu un veido sabiedrības parādsaistības pret pārējiem dalībniekiem. Ja dividendes tiek noteiktas proporcionāli visiem dalībniekiem, tās attiecīgajā apmērā uzskatāmas par sadalītu peļņu neatkarīgi no tā, vai ir faktiski izmaksātas.

Ja mērķis ir noteikt un izmaksāt dividendes tikai aizejošajam dalībniekam, ir jāvērtē, vai sabiedrības statūti paredz iespēju noteikt dividendes neproporcionāli dalībniekiem piederošo daļu nominālvērtību summai, kā to pieļauj KL 161.panta 2.daļa.

Ja statūti šādu kārtību neparedz, tie vispirms ir jāgroza, paredzot tiesības noteikt dividendes neproporcionāli. Tikai tad dalībnieku sapulce var pieņemt lēmumu par dividendēm konkrētam dalībniekam, vienlaikus atstājot pārējo peļņas daļu nesadalītu. Šādā gadījumā netiek radītas parādsaistības pret pārējiem dalībniekiem, jo dividendes tiem vispār netiek noteiktas.

Praksē tas nozīmē, ka pirms daļu atsavināšanas darījuma pusēm būtu laikus jāizvērtē gan statūtos noteiktā dividendžu sadales kārtība, gan arī izvēlētajā darījuma struktūra. Nereti ekonomiski un juridiski efektīvāk var būt vispirms lemt par dividendžu izmaksu (šajā gadījumā – tikai aizejošajam dalībniekam) un tikai pēc tam slēgt daļu pirkuma līgumu, tādējādi precīzāk nošķirot sabiedrības līdzekļu sadali no pirkuma cenas samaksas par daļām.